

PARAGRAAF A WEERSTANDSVERMOGEN

A. Bestaand beleid

Het college geeft in deze paragraaf de risico's aan van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen. Het college brengt hierbij in elk geval de risico's in beeld en actualiseert de risico's. Ook wordt de weerstandscapaciteit weergegeven en in hoeverre schaden en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang met het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen.

B. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Onder weerstandsvermogen wordt het vermogen van de gemeente verstaan om niet voorziene financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken voort te kunnen zetten.

Onder de weerstandscapaciteit vallen de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. In deze paragraaf wordt aandacht geschonken aan het weerstandsvermogen door een berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit en een inventarisatie van de risico's en het beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's.

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Als het risicoprofiel bekend is, is het mogelijk een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide staat in het volgende figuur.

Gewenste hoogte van het weerstandsvermogen

Als er een onvoorzien risico zich voordoet zal dat in eerste instantie uit de algemene reserve gedekt worden. In de Financiële beheersverordening is opgenomen dat in de begroting en de jaarrekening de

reserves en voorzieningen worden toegelicht. Dit is in de financiële begroting gerealiseerd. De vastgestelde minimale omvang van de algemene reserve is € 6 miljoen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is in het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 11.1) omschreven als “de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken”. Deze middelen kunnen bestaan uit de volgende componenten:

- Het eigen vermogen. Hiertoe behoren:
 - De algemene reserve (voor zover vrij aanwendbaar).
 - De bestemmingsreserves (voor zover de bestemming kan worden gewijzigd).
 - De stille reserves.
- De onbenutte belastingcapaciteit
- De post onvoorzien

De weerstandscapaciteit wordt als volgt weergegeven:

	(bedragen x € 1.000)			
	2018	2019	2020	2021
Weerstandscapaciteit in de exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit:				
– OZB	2.359	2.233	2.107	1.981
– Rioolheffing				
– Afvalstoffenheffing				
– Precariobelasting				
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	2.359	2.233	2.107	1.981
Onvoorzien	0,25	0,25	0,25	0,25
Saldo meerjarenbegroting	872	1.155	1.355	1.267
Totaal weerstandscapaciteit in de exploitatie	3.232	3.388	3.463	3.249
Weerstandscapaciteit van het eigen vermogen				
– Vrij aanwendbaar deel algemene reserve	30.479	27.471	27.474	27.476
– Al aanwezige buffer in de algemene reserve	6.000	6.000	6.000	6.000
– Stille reserves				
Totaal weerstandscapaciteit in eigen vermogen	36.479	33.471	33.474	33.476
Totaal weerstandscapaciteit	39.710	36.859	36.937	36.725

Onder belastingcapaciteit wordt verstaan de financiële ruimte die er is om de belastingen en heffingen te verhogen. Voor de heffingen geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Onroerend Zaak Belasting

Om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering aan gemeenten op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet is er een norm vastgesteld voor de heffing voor de OZB. Het rekkentarief om in aanmerking te komen voor een bijdrage op grond van artikel 12 is het gewogen percentage 0,1952.

Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit is de berekening als volgt:

Geraamde opbrengst	€	3.557.000
Totale WOZ waarde € 3.031 miljoen x 0,1952% =	€	<u>5.916.303</u>
De onbenutte belastingcapaciteit OZB	€	<u><u>2.359.303</u></u>

De capaciteit loopt meerjarig terug door de verhoging van de OZB in relatie met de afschaffing precariobelasting op kabels en leidingen.

Rioolheffing

De opbrengst van de rioolheffing is gebaseerd op 100% dekking van de kosten. Hierdoor is de onbenutte belastingcapaciteit in 2018 € 0. In de berekening voor de rioolheffing is rekening gehouden met de toerekening van de lasten voor kwijtschelding en een gedeeltelijke toerekening van de lasten van het straatvegen.

Afvalstoffenheffing

De opbrengst van de afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% dekking van de kosten. Hierdoor is de onbenutte belastingcapaciteit in 2018 € 0. In de berekening voor de afvalstoffenheffing is rekening gehouden met de toerekening van de lasten voor kwijtschelding en een gedeeltelijke toerekening van de lasten van het straatvegen.

Precariobelasting

Na jaren van onzekerheid heeft minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten de precariobelasting voor nutsbedrijven ingaande het jaar 2022 af te schaffen. Er is geen onzekerheid bij de huidige heffing van de precariobelasting.

Overige belastingen

Wij verwachten voor de tarieven van de overige belastingsoorten en leges een stijging van het inflatiepercentage met 1,3%. Het vernieuwde BBV schrijft voor dat er een toelichting is voor de opbouw van de leges. Deze is toegelicht in de paragraaf G Lokale heffingen.

Onvoorzien

Omdat regelgeving een onvoorzien bedrag voorschrijft is een bedrag geraamd van € 250.

Vrij aanwendbaar deel algemene reserve

Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve is dat deel van de reserve dat direct aangewend kan worden voor een financiële tegenvaller. Als ondergrens van de algemene reserve is € 6.000.000 als minimum aangemerkt om de uitvoering van de gemeentelijke taken te waarborgen. De algemene reserve bedraagt per 1 januari € 36.478.780. Het aanwendbare deel van de algemene reserve is dus € 30.478.780.

Stille reserve

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd doch direct verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Er zijn geen stille reserves in onze gemeente.

C. Risico's

Het weerstandsvermogen dekt risico's af waarvoor het niet mogelijk is een redelijke schatting van de mogelijke schade of het verlies te maken. Hierdoor kan geen voorziening worden getroffen of een afwaardering van de activa plaatsvinden. Hieronder staan de risico's die aan bovengenoemde criteria voldoen en die van een zodanige omvang zijn dat zij de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. Zaken die onderdeel vormen van het normale bedrijfsrisico van de gemeente zijn niet opgenomen. Daarnaast gelden er steeds zwaardere eisen voor het managen van risico's. Om te bepalen of de gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft, zijn alleen de financiële risico's van belang die niet worden afgedekt door verzekeringen, voorzieningen of andere afdoende maatregelen. Alleen die risico's die van materieel belang kunnen zijn, worden hieronder weergegeven.

Risico's die voortvloeien uit de samenwerking met andere gemeenten of instanties

· Gemeentegaranties

De gemeente Hillegom heeft in het verleden meerdere malen gemeentegaranties afgegeven aan instellingen (stichtingen etc.). Aanspraken van derden op deze garanties zijn daarom niet uit te sluiten. Van gemeentezijde wordt per jaar aandacht aan de financiële afwikkeling geschonken om eventuele problemen vroegtijdig te signaleren, waardoor aanspraken kunnen worden voorkomen of beperkt. Overigens wordt het risico als zeer gering geschat. Per 1 januari 2017 staat de gemeente borg voor € 362.708 aan geldleningen (exclusief de geldlening aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij).

· Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente participeert in een groot aantal gemeenschappelijke regelingen. De deelname brengt financiële risico's met zich mee omdat het uitgavenbeleid door het bestuur van het samenwerkingsverband wordt bepaald en niet door de individuele gemeenten. Sommige van deze gemeenschappelijke regelingen zijn gevoelig voor gewijzigde externe omstandigheden, zoals verslechterende economische omstandigheden of nieuwe wettelijke regelingen.

Recentelijk heeft ons het bericht bereikt dat de staatssecretaris van Financiën de Tweede Kamer heeft geïnformeerd over de beëindiging van de mogelijkheid voor ambtelijke fusieorganisaties om een btw vrijstelling toe te passen. Samenwerken wordt voor een gemeente mogelijk duurder. De exacte gevolgen en financiële consequenties zijn bij het uitbrengen van deze begroting nog niet bekend. De totale uitgaven van gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Hillegom participeert, is circa € 25 miljoen.

· Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)

In 2012 is een garantstelling verstrekt aan het GOM. Het maximale risico ontstaat als de totale garantstelling van de 6 x € 7 miljoen = € 42 miljoen volledig is benut en er voor geen enkel project planologische zekerheid verkregen is. Het maximale risico wordt bepaald door de gemaakte plankosten, de gemaakte rentekosten en het verkoopverlies in geval van gedwongen verkoop. Zoals eerder in de informatie van de GOM is opgenomen, bedraagt het risico per gemeente/aandeelhouder ongeveer € 2,3 miljoen.

Risico's die voortvloeien uit het beleid van andere overheden

· Algemene uitkering gemeentefonds

De tendens van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds laat zich moeilijk voorspellen. Door de decentralisaties van taken is het volume van de gelden uit het Gemeentefonds fors gestegen. Besluiten door het Rijk zijn niet of nauwelijks te beïnvloeden. Wij volgen de circulaires van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Het risico is niet te kwantificeren.

· Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOf)

Met de Wet HOf is er per jaar een macroplafond ingesteld voor het EMU-tekort van alle gemeenten samen. De hoogte van het macroplafond, dat met de Wet HOf geldt, wordt jaarlijks op basis van bestuurlijk overleg vastgesteld. Het netto-financieringssaldo van alle gemeenten bij elkaar mag in een jaar niet boven dit plafond uitkomen. Het risico is niet te kwantificeren.

· *Risico's Sociaal Domein*

In bollen 5 verband zijn de financiële risico's (oorzaak, gevolg, maatregel) op het gebied van de nieuwe taken in het Sociaal Domein geïnventariseerd. Hieronder zijn de belangrijkste risico's opgenomen.

1. *Risico*

De beoogde inzet vanuit het sociaal netwerk blijkt in de praktijk beperkt mogelijk (**WMO, Jeugd**)

Oorzaak

- mensen beschikken over onvoldoende sociaal netwerk,
- problematiek is te complex voor sociaal netwerk,

- sociaal netwerk is al ingeschakeld en is overbelast.

Gevolg

- mensen vallen terug naar duurdere zorg,
- overbelasting en uitval mantelzorg,

Maatregelen

- voldoende mantelzorgondersteuning,
- vroegsignalering van (on)mogelijkheden van sociaal netwerk.

Het risico wordt geschat op

2. *Risico*

De vraag naar (kosten van) zorg/ondersteuning overstijgt het budget (**WMO, Jeugd**)

Oorzaak

- zorgaanbieders voeren financieel wanbeleid,
- zorgvolume vermindert aanvragen nemen toe en/of zorgaanbieders krijgen geen of minder contracten,
- zorgaanbieders spelen niet (tijdig) in op gewijzigde situatie,
- zorgaanbieders schrijven met een te scherpe prijs in op aanbestedingen,
- bezuinigingsopgave door het Rijk is fors,
- gemeente moet beleid aanpassen vanwege uitspraken rechter,
- autonome ontwikkelingen in de samenleving,
- ruim gebruik van huisarts en kinderrechter (verwijzing naar jeugdhulp),
- de besparing als gevolg van de innovatie is niet snel genoeg in te boeken,
- beoogde inzet op preventie en algemene voorzieningen blijft achter door bezuinigingen,
- preventieve signalering in de wijk vindt niet plaats,
- professionals hebben niet de juiste kennis en expertise met de doelgroep,
- inzet sociaal netwerk blijft achter bij verwachtingen,
- nieuwe cliëntengroep heeft grotere hulpbehoefte,
- geen doorstroom.

Gevolg

- langere wachtlijsten,
- zorg kan niet gecontinueerd worden,
- gemeente kan niet aan de verplichte zorglevering voldoen,
- burgers moeten veranderen van zorgaanbieder,
- toename klachten en incidenten,
- gemeente moet ingrijpen en andere zorgaanbieders contracteren.
- cliënt komt pas in beeld als er sprake is van zware (en dure) problematiek,
- overschrijding gemeentebudget.

Maatregelen

- monitoren, analyseren en prognostisering van budget en uitgaven en cliënten,
- heroverwegen beleid,
- opdrachtgeverschap goed invullen om preventief te kunnen handelen en tijdig te kunnen sturen,
- opstellen draaiboek (incl. communicatieplan) bij faillissement specialistische zorgaanbieder.
- invulling accounthouderschap,
- inzetten extra financiële middelen (bestemmingsreserve),
- meer inzetten op preventie.

3. *Risico*

Beoogde integraliteit van hulpverlening komt niet tot stand (**WMO, Jeugd**)

Oorzaak

- cultuuromslag bij zorgaanbieder gaat langzaam,
- zorgverlener stelt organisatiebelang boven samenwerking,
- samenwerking tussen organisaties stagneert.

Gevolg

- in-efficiency in de dienstverlening,
- stijging van de kosten.

Maatregelen

- meer sturing / regie op samenwerking door inzet extra capaciteit,
- partijen tijdig en blijvend betrekken bij inrichting nieuwe stelsel,
- invulling regierol van de gemeente en het opdrachtgeverschap.

4. *Risico*

Loonkosten van zittende Wsw-ers drukken onevenredig zwaar op het totale P-budget

(Participatie)

Oorzaak

- bestand Wsw-ers per 1-1-2015 neemt nagenoeg alleen af door pensioen en overlijden,
- De komende jaren loopt de bijdrage per SE (WSW-plek) terug,
- mogelijkheden tot verdere kostenreductie binnen de GR KDB zijn beperkt.

Gevolg

- beschikbare gelden van P-budget voor de overige doelgroepen is te beperkt.

Maatregelen

- re-integratie zittende Wsw-ers bevorderen, overleg met en invloed uitoefenen op de GR waar de Maregroep onder valt.

5. *Participatiewet*

In tijden van economische recessie wordt het beroep op uitkeringen groter. Ondanks het herstel van de economie wordt vanwege de extra statushouders een lichte stijging verwacht. Een stijging van bijstandsklanten betekent dat de kostenpost stijgen, het Rijk vergoedt een deel van de kosten. De vergoedingssystematiek heeft een vertraagde werking: 1 à 2 jaar later wordt de verrekening opgemaakt. Het aantal uitkeringsgerechtigden bedroegen per 2015 : 239 (werkelijk), 2016 : 215 (begroting), 2017 : 244 (begroting).

6. *Leerlingen vervoer*

De kosten voor het leerlingenvervoer is een risicofactor met een open einde regeling. Daarnaast wordt vanaf schooljaar 2017-2018 het vervoer voor onderwijs-zorgarrangementen en het jeugd GGZ vervoer aan het leerlingenvervoer toegevoegd. Een deel van de kosten ontvangen we terug van Holland Rijnland. Ook dit betreft een open einde regeling dus kan hoger (of lager) uitpakken.

· **Schatkistbankieren**

Het Schatkistbankieren voor decentrale overheden heeft een wettelijke basis in de wet Financiering decentrale overheden (Fido). De wet verplicht een deelname aan Schatkistbankieren van alle decentrale overheden om de overtollige gelden onder te brengen bij het Rijk. In de wet is een overgangsregeling opgenomen die aangeeft dat de eerder uitgezette tegoeden in 7 jaar worden afgebouwd (2020 laatste jaar). De financiële vertaling van deze overgangsregeling is opgenomen in de begroting.

· **Vennootschapsbelasting**

Vanaf 1 januari 2016 worden ondernemingsactiviteiten van de overheid onderworpen aan de vennootschapsbelasting. De invoering van de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen (Vpb) heeft onontkoombare financiële consequenties voor de gemeente. Uit de analyse blijkt dat voor de gemeente Hillegom alleen de (positieve) grondexploitaties in aanmerking

worden genomen als ondernemersactiviteit. Nieuwe grondexploitatie kunnen met een positief saldo worden belast met een Vpb-aanslag, vooralsnog zijn er met de huidige inzichten geen risico's te kwantificeren.

Risico's die voortvloeien uit het eigen beleid

· **Grondexploitaties**

Binnen de gemeente Hillegom is nog één grondexploitatie, namelijk de woningbouwlocatie Vossepolder. De grondexploitatie Vossepolder is in mei 2017 geactualiseerd. Het risico voor Vossepolder is door de aantrekkende woningmarkt, de vraag is groter dan de behoefte en de prijzen van koopwoningen stijgen stevig, vrijwel nihil.

· **Nog niet in exploitatie genomen gronden**

Voor verschillende locaties worden grondexploitaties opgesteld. Genoemd kunnen worden Hillegom Noord en de voormalige locatie Paulus school. Op het voormalige voetbalterrein van Sizo (Hillegom Noord) is woningbouw gepland.

· **Decentralisaties**

Wij hanteren als uitgangspunt voor de decentralisaties dat de verkregen budgetten van het Rijk de nieuwe activiteiten (voor de gemeente) moeten dekken. Voor het risico is de reserve Sociaal domein gecreëerd.

· **Onderhoud openbare voorzieningen**

De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld voor schade ontstaan door oneffenheden of spoorvorming in de weg. Ook door omvallende bomen of door takbreuk bij storm kan schade aan eigendommen van derden worden aangericht. Voor de gemeente geldt een "risicoaansprakelijkheid". Dat wil zeggen dat de gemeente aansprakelijk is voor het creëren van een mogelijk schadeveroorzakende situatie. Er dient dus een voortdurende alertheid te zijn op het aansprakelijkheidsrisico. Onze aansprakelijkheidsverzekering zorgt voor voldoende dekking. Het eigen risico is beperkt.

· **Bodemverontreinigingen**

In algemene zin geldt dat er voor de gemeente Hillegom een financieel risico bestaat van sanering van locaties met bodemverontreiniging. In de begroting is geen rekening gehouden met dit risico, aangezien het een incidenteel karakter heeft.

· **Planschades**

In de begroting is een budget opgenomen voor adviezen van derden over planschades (en andere adviezen). Er is geen budget voor de betaling van daadwerkelijke planschades. We gaan ervan uit dat alle planschades worden verhaald conform afgesloten overeenkomsten.

Mocht de planschade niet verhaald of binnen het programma Ruimte van de begroting opgevangen kunnen worden, dan wordt de raad hierover geïnformeerd via de bestuursrapportage of de programmarekening.

Risicobeheersing

In het kader van beheersing van risico's (risicomanagement) dienen de risico's die een cruciaal financiële dreiging vormen voor de gemeente Hillegom te worden uitgelicht. Door de impact van een dreiging te vermenigvuldigen met de kans dat een dreiging zich voordoet, kan de omvang van een bepaalde dreiging worden gekwantificeerd. Als het totaal van de risico's kleiner is dan het weerstandsvermogen, dan is het weerstandsvermogen toereikend om de verwachte risico's te dekken.

Kans en gevolg

Kans	Waarde tussen	is gemiddeld
0. Geen of niet te kwantificeren risico	0%	0%
1. Zelden	0 – 20%	10%
2. Onwaarschijnlijk	20 – 40%	30%
3. Mogelijk	40 – 60%	50%
4. Waarschijnlijk	60 – 80%	70%
5. Bijna zeker	80 – 100%	90%

Voor wat betreft de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet, wordt uitgegaan van de hiernaast staande tabel. Door toetsing met de beschikbare middelen en het aanwezig financieel weerstandsvermogen kan een evenwichtiger beeld worden gevormd van de financiële positie

van een gemeente en de ontwikkeling daarvan.

Risicoanalyse			
Omschrijving risico	Max. risico in €	Kans	Berekend risico
Gemeentegarantie's	362.708	10%	36.271
Gemeenschappelijke regelingen	2.468.800	10%	246.880
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij	2.300.000	30%	690.000
Algemene uitkering Gemeentefonds	25.488.355	0%	0
Nieuw wetgeving open einde regeling	niet bekend	0%	0
Wet Houdbare Overheidsfinanciën	niet bekend	0%	0
Sociaal domein, inzet netwerk	166.667	30%	50.000
Sociaal domein, vraag overstijgt budget	666.667	30%	200.000
Sociaal domein, inzet netwerk	192.000	70%	134.400
Sociaal domein, hulp komt niet tot stand	60	30%	18
Leerlingenvervoer	230.000	10%	23.000
Schatkistbankieren	3.613.719	0%	0
Vennootschapsbelasting	niet bekend	0%	0
Grondexploitaties	nihil	10%	0
Nog niet in exploitatie genomen gronden	4.400.000	30%	1.320.000
Decentralisaties	8.304.935	10%	in reserve
Onderhoud openbare voorzieningen	100.000	10%	10.000
Bodemverontreinigingen	niet bekend	0%	0
Planschades	niet bekend	0%	0
			2.710.569

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Bij de berekening van de ratio, is de benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst levert de ratio op van het weerstandsvermogen, die te vergelijken is met andere gemeenten.

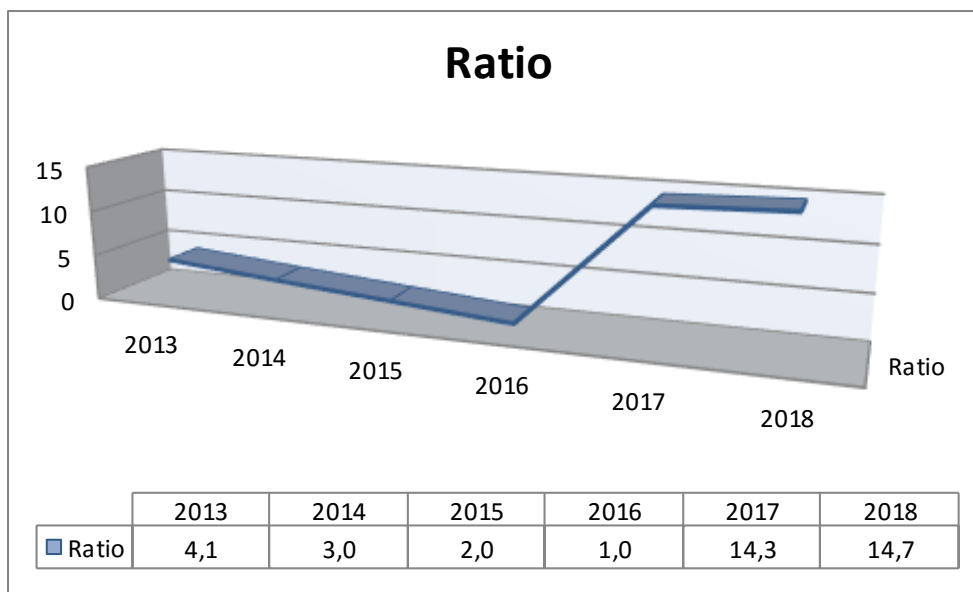
Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / geschatte risico's

Voor Hillegom komt deze ratio uit op € 39,7 miljoen / € 2,7 miljoen = 14,7. Dat is hoger dan 2,0 wat uitstekend is.

Voor de ratio van het weerstandsvermogen maken wij gebruik van de waarderingstabel opgesteld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR).

Waarderingscijfer	Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Grafiek ratio weerstandsvermogen

Kengetallen

In het vernieuwde BBV is geadviseerd om, ter verbetering van de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten, standaard in de begroting (en in de jaarstukken) een aantal financiële kengetallen op te nemen. Van belang is dat de betekenis van de kengetallen worden begrepen en dat er inzicht is in de financiële positie van de gemeente.

(bedragen x € 1.000)

Netto schuldquote		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	+	0	0
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	+	2.347	5.050
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	+	5.518	1.986
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f BBV)	-	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	-	8.138	1.100
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	-	4.729	2.747
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	-	398	1.010
	Totaal		-4.200	2.179
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. Mutaties reserves)		51.099	41.153
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%			-8%	5%
			6%	

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Door het ontbreken van langlopende geldleningen is de netto schuldquote van de gemeente laag.

(bedragen x € 1.000)

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	+	0	0
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	+	3.547	5.050
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	+	5.518	1.986
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f BBV)	-	10.760	10.760
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	-	8.138	1.100
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	-	4.729	2.747
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	-	398	1.010
	Totaal		-14.960	-8.581
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. Mutaties reserves)		51.099	41.153
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%			-29%	-18%
			-17%	

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Door het ontbreken van langlopende geldleningen is de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen laag.

(bedragen x € 1.000)

Solvabiliteitsratio		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	63.590	50.237	51.356
B	Balanstotaal	76.182	68.093	71.489
Solvabiliteit (A/B) x 100%		83%	74%	72%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Als er bestedingen gedaan worden met de reserves (eigen vermogen) daalt het solvabiliteitspercentage.

(bedragen x € 1.000)

Kengetal grondexploitatie		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf.art.38a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art.38 lid b BBV)	-714	-1.800	816
C	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. Mutaties reserves)	51.099	41.153	45.521
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%		-3%	-3%	2%

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact kunnen hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Er is nog 1 grondexploitatie (Vossepolder). Deze heeft een positief resultaat zodat het kengetal ook positief is.

(bedragen x € 1.000)

Structurele exploitatieruimte		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	Totale structurele lasten	51.274	41.501	48.607
B	Totale structurele baten	53.978	41.508	49.759
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3	3	3
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	962	453	858
E	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. Mutaties reserves)	51.099	41.153	45.521
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%		7%	1%	4%

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Er wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Het positieve percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Woonlasten meerpersoonshuishouden		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	228	229	236
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	288	223	227
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	285	263	273
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	801	715	736
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	723	723	723
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%		111%	99%	102%

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar deze kan worden opgevangen en of er ruimte is voor nieuw beleid. Het overzicht van de woonlasten geeft onze woonlasten weer ten opzichte van het landelijke gemiddelde.